

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

24. april 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 558 (alm. del) af 10. april 2019 stillet efter ønske fra Benny Engelbrecht (S)

Spørgsmål

Vil ministeren opdatere svaret på spørgsmål 262, jf. fremskrivningerne i Danmarks Konvergensprogram 2019?

Svar

Spørgsmålsteksten i Finansudvalgets spørgsmål nr. 262 (alm. del) af 13. december 2018 er følgende: *"Vil ministeren svare på samme spørgsmål som stillet i spørgsmål 18, men ud fra følgende retvisende forudsætninger: 1) Råderummet i 2025 opgøres på samme måde som i Stol På Danmark, hvilket vil sige uden regeringens efterfølgende løft af investeringsrammen og forlængelsen af skattestoppet på punktafgifter, 2) Rammen til en vækstreform korrigeres for, at en række elementer i Socialdemokratiets vækstplan "Vækst der Virker" nu er gennemført helt eller delvist, hvilket f.eks. gælder investorfradrag, skattefri overdragelse til erhvervsdrivende fonde og F&U fradrag på 110 pct. 3) Rammen til tryk for boligejerne bortfalder, 4) Der indregnes yderligere indtægter fra fastholdelse af skatten på fri telefon, forlængelse af den arbejdsgiverbetalte sygedagpengeperiode med 10 dage samt de provenugivende tiltag i det netop præsenterede udspil "Danmark er for lille til for store forskelle", 5) Udgiftsrammen "Velfærdsprioriteter og reserve" justeres således, at indtægter og udgifter er i balance?"*

Det bemærkes indledningsvist, at indeværende besvarelse, på linje med *Svar på FIU 262 af 13. december 2018*, ikke kan tages til indtægt for en opdatering af Socialdemokratiets plan *Stol på Danmark* (september 2016). Det er op til de politiske partier at fremlægge indholdet af deres politiske planer.

Indeværende besvarelse kan således alene betragtes som en illustrativ opgørelse af det finanspolitiske råderum i 2025 under de forudsætninger, der er angivet i spørgsmålet. Det bemærkes endvidere, at der har været stillet en række spørgsmål vedrørende opdatering af *Stol på Danmark* under varierende forudsætninger, jf. *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 18 (alm. del) af 3. oktober 2018* og *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 117 (alm. del) af 2. november 2018*

For så vidt angår forudsætning 1) i spørgsmålet bemærkes det, at det finanspolitiske råderum helt på linje med sædvanlig praksis er baseret på den seneste mellemfristede fremskrivning, og således i overensstemmelse med de finanspolitiske mål og fastlagte udgiftslofter. Virkningen af at tilbagerulle regeringens løft af de offentlige investeringer og skattestoppet for punktafgifter er således indregnet som separate finansieringsbidrag.

Såfremt Socialdemokratiet ønsker at tilbagerulle løftet af de offentlige investeringer og skattestoppet for visse punktafgifter vil det isoleret øge den højest mulige offentlige forbrugsvækst, men det vil omvendt gøre det dyrere at være dansker og give færre muligheder for at prioritere offentlige investeringer i blandt andet veje og jernbaner og en forbigåelse af velstandsgevinsterne herfra.

For så vidt angår de provenugivende tiltag i *Danmark er for lille til store forskelle* er det i *Svar på Finansudvalgets spørgsmål 251 (alm. del) af 11. december 2018* vurderet, at tiltagene efter tilbageløb og adfærd kan give anledning til et merprovenu på i størrelsesordenen 2,5-2,9 mia. kr. Heraf udgøres ca. 1 mia. kr. imidlertid af provenu fra tilbagerulning af lempelser af bo- og gaveafgiften ved overdragelse af erhvervsvirksomheder, som allerede indgik i Socialdemokratiets 2025-plan *Stol på Danmark* (angivet som annullering af lempelse af arveafgift). Skatteforhøjelserne i *Danmark er for lille til Store forskelle* vurderes at svække såvel arbejdsudbud som produktivitet og vil dermed trække i retning af en mindre samlet velstand.

Det bemærkes yderligere, at Socialdemokratiet i *En ny ret til tidlig folkepension (januar 2019)* angiver, at 1½ mia. kr. af finansiering hertil skal tilvejebringes fra tiltag, der indgår i *Danmark som er for lille til forskelle*. Den isolerede forøgelse af pulje til reserve og velfærdsprioriteringer på 1½-1¾ mia. kr. som følge af indregning af provenuet fra *Danmark er for lille til store forskelle* er således helt eller delvist disponeret til *En ny ret til tidlig folkepension*.

I forbindelse med Danmarks Konvergensprogram 2019 er det finanspolitiske råderum opgjort til 24½ mia. kr. i 2025 (målt i forhold til niveauet i 2019). I augustfremskrivningen, som lå til grund for *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 262 (alm. del) af 13. december 2018*, udgjorde det finanspolitiske råderum 23½ mia. kr. over samme periode, jf. også *Danmarks Konvergensprogram 2019*. Det mekanisk beregnede demografiske træk udgør i Konvergensprogrammet for 2019 ca. 20½ mia. kr. i 2025 (målt i forhold til 2019) mod ca. 20 mia. kr. i augustfremskrivningen over samme periode. Virkningen heraf er indarbejdet i tabel 1. Øvrige finansieringsbidrag er forudsat svarende til *Svar på FIU 262 af 13. december 2018*. Beregningerne er vist i tabel 1 og forudsætningerne er uddybet nærmere nedenfor.

Tabel 1

Illustrativ oversigt over balance mellem forudsat finansiering og prioriteringer i 2025

Mia. kr. (2019-niveau)	2025
1. Forudsatte finansieringselementer i alt	33¼-34
1a. Finanspolitisk råderum i <i>Danmarks Konvergensprogram 2019</i> målt i forhold til niveauet i 2019	24½
1b. Annullering af lempelse af bo- og gaveafgiften (af Socialdemokratiet benævnt arveafgiften)	1
1c. Isoleret virkning hvis løft af de offentlige investeringer tilbagerulles ¹⁾	5
1d. Isoleret virkning hvis skatkestop for punktafgifter tilbagerulles ¹⁾	¾
1e. Skat på fri telefon fastholdes	¾
1f. Forlængelse af arbejdsgiverbetalt sygedagpengeperiode med ti dage	½
1g. Provenugivende tiltag i <i>Danmark er for lille til store forskelle</i> (ekskl. provenu allerede indeholdt i 1b)	1½-1¾
2. Forudsatte prioriteringer i alt	33¼-34
2a. Offentlig forbrugsvækst svarende til væksten i det demografiske træk (målt i forhold til niveauet i 2019)	20½
2b. Pulje til vækstreform ²⁾	2¼
2c. Pulje til opkvalificeringsreform	1½
2d. Pulje til velfærdsprioriteter og reserver	9½-10

Anm.: Virkninger er opgjort efter tilbagemløb og adfærd i 2019-niveau. Tal er afrundet til nærmeste kvarte milliard. Demografisk træk er afrundet til nærmeste halve milliard. Grundet afrundinger kan der være forskel mellem total og sum af delkomponenter. Det finanspolitiske råderum er målt som den beregningsteknisk mulige vækst i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger inden for de finanspolitiske mål.

- 1) Jf. også *Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 3 (L1) af 15. november 2018*. Virkningen af at tilbagerulle løftet af de offentlige investeringer tager udgangspunkt i profilen i *Vækst og Velstand 2025* korrigeret for virkningen af justeringer foretaget i forbindelse med *Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger* samt *Energiaftale*. Provenuvirkningen for afskaffelse af skatkestop for punktafgifter tager udgangspunkt i den provenuvirkning, der blev lagt til grund for *Opdateret 2025-forløb*, august 2017, hvor prioriteringerne fra *Vækst og velstand 2025* for første gang blev indregnet i det mellemfristede grundforløb.
- 2) Det indregnede beløb for puljen til en vækstreform er korrigeret for, at der er indført investorfradrag, skattefri overdragelse til erhvervsdrivende fonde og F&U-fradrag på 110 pct.

Kilde: Egne beregninger

Ad 1) Forudsat finansiering

Følgende bemærkes vedr. de anlagte beregningsforudsætninger:

1a) Finanspolitisk råderum

Det finanspolitiske råderum opgøres som den beregningsteknisk mulige vækst i det offentlige forbrug ekskl. afskrivninger inden for de finanspolitiske mål givet øvrige prioriteringer mv. På baggrund af den seneste mellemfristede fremskrivning i *Danmarks Konvergensprogram 2019* er det finanspolitiske råderum opgjort til ca. 24½ mia. kr. (2019-priser) frem mod 2025 målt i forhold til udgiftsniveauet 2019. I *Konvergensprogrammet 2019* er der taget højde for de aftaler, der er indgået siden den mellemfristede fremskrivning i august, 2018 samt øvrige nye oplysninger mv.

1b) Annullering af lempelse af bo- og gaveafgift

Det er lagt til grund, at annullering af lempelse af bo- og gaveafgiften (af Socialdemokratiet benævnt arveafgiften) fortsat indgår som finansieringselement som angivet i Stol på Danmark. Det svarer til ca. 1 mia. kr. i 2025 (2019-niveau), jf. også *Svar på FIU nr. 559 (alm. del) af 21. september 2016.*

1c) Tilbagerulning af løftet af rammen for offentlige investeringer

Over perioden 2021-2025 har regeringen i forbindelse med 2025-planen samlet set prioriteret ca. 19½ mia. kr. (2017-priser) til et løft af de offentlige investeringer, heraf er der prioriteret 5 mia. kr. i 2025, som er indregnet som finansieringsbidrag¹ i tabel 1 på baggrund af spørgerens forudsætninger. Regeringens løft af de offentlige investeringer i forbindelse med 2025-planen giver mere plads til at gennemføre investeringer i ny digital infrastruktur og samfundsøkonomisk fornuftige investeringer på infrastrukturuområdet, som øger grundlaget for økonomisk vækst. Løftet af de offentlige investeringer bidrager til at øge velstanden i samfundet via øget produktivitet svarende til ca. 1¾ mia. kr. i 2025.

Såfremt Socialdemokratiet ønsker at tilbagerulle dette løft vil det således isoleret give mulighed for en højere offentlig forbrugsvækst, men altså tilsvarende også færre muligheder for offentlige investeringer i blandt andet veje og jernbaner og en forbigåelse af velstandsgevinsterne herfra. Hertil bemærkes, at løftet af de offentlige investeringer finansieret inden for målet om strukturel balance i 2025 har ydet et bidrag til at reducere den såkaldte hængekøjeudfordring for dansk økonomi. En tilbagerulning af løftet vil derfor isoleret set øge hængekøjeudfordringen. En tilbagerulning af løftet vil således reducere Danmarks velstand, medføre dårligere infrastruktur og forringe den økonomiske holdbarhed.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af *Finansudvalgets spørgsmål nr. 3 (L1) af 26. november 2018.*

Det bemærkes, at regeringen sammen med DF i marts 2019 har indgået *Aftale om et sammenhængende Danmark – Investeringsplan 2030*, hvor der prioriteres yderligere 4½ mia. kr. til et løft af de offentlige investeringer i 2021-2025.

Aftalen indebærer beslutning om igangsættelse af en række nye vej- og baneprojekter samt udvidelser og opgraderinger af eksisterende strækninger på vej- og banenettet. Dertil kommer afsættelse af yderligere midler til vedligehold og fornyelse af veje og jernbaner samt en række puljer til blandt andet opgradering af statsveje, bedre fremkommelighed, trafikikkerhed, støjbekæmpelse, cykelinfrastruktur mv.

¹ Virkningen af at tilbagerulle løftet af de offentlige investeringer tager udgangspunkt i profilen i *Vækst og Velstand 2025* korrigeret for virkningen af justeringer foretaget i forbindelse med *Aftale om lavere skat på arbejdsindkomst og større fradrag for pensionsindbetalinger* samt *Energiaftale*.

I aftalen tilvejebringes en række finansieringsbidrag, der øger niveauet for de offentlige investeringer, *jf. også boks 3.3 (s. 39) i Danmarks Konvergensprogram 2019.*

Det er lagt til grund, at spørgeren henviser til virkningen af at tilbagerulle løftet af de offentlige investeringer i forbindelse med 2025-planen og ikke det yderligere løft, der er finansieret i *Aftale om et sammenhængende Danmark.*

1d) Tilbagerulning af skattestop for visse punktafgifter

I forbindelse med 2025-planen *Vækst og Velstand 2025* fra maj 2017 har regeringen ligeledes prioriteret at forlænge skattestoppet for visse punktafgifter svarende til en prioritering på ca. $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2025. Det er beregningsteknisk lagt til grund for besvarelsen, at en annullering af skattestoppet for punktafgifter vil medføre et tilsvarende merprovenu (omregnet til 2019-priser). En tilbagerulning af skattestoppet for visse punktafgifter vil isoleret øge råderummet til øget offentligt forbrug, men vil til gengæld gøre det dyrere at være dansker. Skattestoppet for visse punktafgifter har sikret danskerne en højere disponibel indkomst og dermed større forbrugsmuligheder. En ophævelse af skattestoppet vil indebære højere afgiftsbelastning for almindelige danskere.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af *Finansudvalgets spørgsmål nr. 3 (L1) af 26. november 2018.*

1e) Skat på fri telefon

Med finansloven for 2018 blev beskatningen af fri telefon og internet afskaffet fra 2020. Ophæves skattefritagelsen af fri telefon og internet vil det medføre en skatteforhøjelse for mange danskere. En ophævelse skønnes at give anledning til et provenu svarende til ca. $\frac{3}{4}$ mia. kr. i 2025, *jf. svar på FIU nr. 62 (L241) af 28. september 2018.*

1f) Forlængelse af arbejdsgiverbetalt sygedagpengeperiode

Arbejdsgiverperioden har blandt andet til hensigt at øge den enkelte arbejdsgivers tilskyndelse til et godt arbejdsmiljø og i højere grad at forebygge sygefravær. Forlængelse af arbejdsgiverperioden vil indebære en umiddelbar merudgift for private arbejdsgiver i form af mindre refusion. En forlængelse vil ligeledes øge de offentlige arbejdsgiveres udgifter, hvis det lægges til grund, at de offentlige arbejdsgivere ikke kompenseres.

Forlængelse af den arbejdsgiverbetalte sygedagpengeperiode med ti dage vurderes at forbedre de offentlige finanser med ca. $\frac{1}{2}$ mia. kr. i 2025 og indebære en tilsvarende merudgift for arbejdsgiverne, *jf. også Svar på FIU nr. 61 (alm. del 2018-19) af 12. oktober 2018.* Det vurderes endvidere, at virksomhederne på sigt vil overvælde deres øgede udgifter på husholdningerne enten i form af lavere aflønninger eller højere forbrugerpriser, således at meromkostningerne for arbejdsgiverne i sidste ende bæres af forbrugerne/lønmodtagerne.

1g) Provenugivende tiltag i Danmark er for lille til store forskelle

Finansministeriet har vurderet virkningerne af Socialdemokraternes udspil *Danmark er for lille til store forskelle* i bl.a. besvarelsen af Finansudvalgets spørgsmål nr. 251 (alm. del) af 11. december 2018. Af besvarelsen fremgår, at initiativerne i udspillet skønnes at indebære et finansieringsbidrag på i alt i størrelsesordenen 2,5-2,9 mia. kr. Socialdemokraternes udspil *Danmark er for lille til store forskelle* skønnes at reducere arbejdsudbuddet med omkring 700 personer samt at reducere strukturelt BNP med omkring 1 mia. kr. Der henvises til *Finansministeriets besvarelse af FIU spm. 251 (alm. del) af 11. december 2018* for en mere detaljeret gennemgang af elementerne i udspillet.

Ad 2) Forudsatte prioriteringer

Følgende bemærkes vedr. de anlagte beregningsforudsætninger:

2a) Vækst i det offentlige forbrug

Socialdemokratiet har i *Stol på Danmark* angivet, at det offentlige forbrug skal vokse med 0,6 pct. om året frem til 2025 svarende til den skønnede udvikling for det demografiske træk over den periode og det beregningsgrundlag, der lå til grund for offentliggørelsen af *Stol på Danmark*.

Med de nuværende forudsætninger udgør det væksten i det demografiske træk ca. 0,65 pct. om året frem mod 2025, hvilket svarer til 20½ mia. kr. i 2025 (målt ift. niveauet i 2019) på baggrund af grundlaget i Danmarks Konvergensprogram 2019. En vækst i det offentlige forbrug (ekskl. afskrivninger) på 0,6 pct. årligt i gennemsnit i 2020 til 2025 vil svare til en prioritering på ca. 18¼ mia. kr. i 2025.

Det bemærkes, at det demografiske træk er en beregningsteknisk opgørelse, som primært anvendes som input i de langsigtede fremskrivninger af dansk økonomi. Opgørelsen af det demografiske træk er af mekanisk karakter og tager blandt andet ikke højde for mulige produktivitetsforbedringer i den offentlige sektor. Opgørelsen af det demografiske træk er således ikke tiltænkt til beregninger af fx det konkrete udgiftstræk i de enkelte år, og er heller ikke udtryk for konkrete udgifter, der mekanisk skal afholdes og findes finansiering til.

2b) Pulje til vækstreform

Socialdemokratiet har i *Stol på Danmark* angivet, at der afsættes 3 mia. kr. til en vækstreform. I *Vækst der virker, marts 2017* fremlagde Socialdemokratiet en række tiltag, hvoraf flere allerede er gennemført helt eller delvist af regeringen og et flertal i Folketinget, herunder 1) et investorfradrag, 2) skattefri overdragelse til erhvervsdrivende fonde og 3) F&U fradrag på 110 pct. Finansieringsbehovet til vækstreformen er korrigeret for de allerede indførte tiltag og der er på den baggrund indregnet en ramme på 2¼ mia. kr. i 2025.

2c) Pulje til opkvalificering

Socialdemokratiet foreslår i *Stol på Danmark* at afsætte 1½ mia. kr. til en opkvalificeringsreform, der blandt andet skal styrke erhvervsskolerne. Det forudsættes i

indeværende besvarelse, at der fortsat afsættes 1½ mia. kr. (2019-priser) til en pulje til en opkvalificeringsreform. Det bemærkes, at Socialdemokratiets forslag til en opkvalificeringsreform vurderes at trække i retning af en mindre, negative arbejdsudbudsvirkning, *jf. Svar på FIU nr. 22 (alm. del) af 4. oktober 2018.*

Det bemærkes, at regeringen sammen med Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti i forbindelse med finansloven for 2019 har indgået en aftale, der indeholder initiativer for samlet set ca. 2½ mia. kr., der skal styrke indholdet og kvaliteten i erhvervsuddannelserne. Aftalen understøtter målene om, at flere unge skal søge og gennemføre en erhvervsuddannelse. Erhvervsskolerne får med aftalen bedre mulighed for at understøtte kvaliteten i undervisningen samt tiltrække og fastholde elever.

2d) Velfærdsprioriteringer og reserve

Det er i spørgsmålet anført, at udgiftsrammen ”Velfærdsprioriteter og reserve” skal justeres således, at indtægter og udgifter er i balance. Det indebærer med de angivne forudsætninger, hvor de offentlige investeringer nedsættes og afgifter og skatter sættes op, at beløbet til velfærdsprioriteter og reserve udgør i størrelsesordenen 9½-10 mia. kr. i 2025.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister